Predsjednica Metsola čelnicima EU-a: Moramo ponovno procijeniti ulogu Europe u novom svijetu

Izjava predsjednice Europskog parlamenta Roberte Metsole na neformalnom sastanku Europskog vijeća u četvrtak u Versaillesu (Francuska).

Poštovani predsjednici,
poštovani premijeri,
dragi prijatelji,

Mariupolj nikada nisam posjetila, ali njegovo ime neću zaboraviti. Bombardiranje rodilišta i dječje bolnice sramotan je i okrutan čin koji sažima prirodu prijetnje s kojom smo suočeni.

Putinova invazija na Ukrajinu okončala je mir koji je dugo vladao u Europi. Ona je promijenila sve, i to vjerojatno zauvijek. Naš odgovor mora biti razmjeran ozbiljnoj, stvarnoj i rastućoj prijetnji našoj kolektivnoj sigurnosti.

Moramo ponovno procijeniti ulogu Europe u ovom novom svijetu.

Kao prvo, hitno moramo povećati ulaganja u obranu i inovativne tehnologije te nastaviti graditi stvarnu sigurnosnu i obrambenu uniju, koja treba biti proaktivna, fleksibilna, agilna i otporna te koja je sposobna suzbiti nove prijetnje. To znači da moramo djelovati u skladu s izgovorenim i reformirati PESCO.

To znači i da moramo povećati nacionalne proračune i na inteligentan način upotrijebiti zajednički proračun EU-a kako bismo osigurali da se potrebe u pogledu kapaciteta mogu zadovoljiti zajedničkim financiranjem gdje je potrebno.

Proračun Unije naš je ključni instrument za jačanje solidarnosti i kohezije.

Osim Europskog fonda za obranu moramo upotrijebiti i proračun EU-a za svoju sigurnosnu i obrambenu politiku kad god se time ostvaruje dodana vrijednost. Moramo iskoristiti proračun za provedbu Strateškog kompasa i kako bi obrambena unija zaživjela.

Europsku obrambenu agenciju i druge agencije Unije koje djeluju u tom području treba financirati iz proračuna EU-a. Ovu mogućnost vrijedi preispitati jer moramo donijeti radikalne odluke i izgraditi jaču europsku obranu.

Kao drugo, moramo intenzivirati napore koje ulažemo u smanjenje energetske ovisnosti o Kremlju.

Naš neposredni cilj mora biti energetska sigurnost. A sigurnost proizlazi iz raznolikosti, od izvora energije, preko dobavljača, do pravaca opskrbe.

U ovom trenutku krize moramo imati na umu da energija jest i da je oduvijek i bila političko pitanje. Rusiji je to poznato već godinama.
Sada je vrijeme da Unija pošalje jasnu poruku:

- ograničavanjem uvoza ruske izvozne robe, uključujući plin, naftu i ugljen;
- preispitivanjem svih certifikata dodijeljenih ruskim energetskim poduzećima;

- rješavanjem pitanja mogućnosti skladištenja plina, zajedničke nabave plina i zajedničkih programa financiranja;
- povećanjem udjela niskougljične energije i energije iz obnovljivih izvora u svojoj kombinaciji izvora energije bržom provedbom paketa za ostvarivanje cilja od 55 %.

Naš cilj za budućnost mora biti nulta stopa plina iz Rusije. To je ambiciozan, ali nužan cilj.

Europski parlament snažan je zagovornik ciljeva u području energije iz obnovljivih izvora, povećanja međusobne povezanosti država članica, povećanja naših skladišnih kapaciteta i smanjenja ovisnosti o samo jednom dobavljaču. Te mjere mogu pomoći EU-u i da zamijeni ruski plin i da brzo poveća udio vlastitih izvora energije prije 2030. Jasno je da moramo prijeći s fosilnih goriva na održivije i čiste izvore energije, obnovljive izvore energije, vodik, ali i sigurnu i modernu nuklearnu energiju, kako bismo ostvarili svoje ambiciozne klimatske ciljeve.

Bitno je sljedeće: ne bismo smjeli biti prisiljeni financirati bombe koje padaju na Ukrajinu.

Moramo razmotriti povećanje cijena energije i mjere kojima se ono može ublažiti.

Također moramo biti u stanju objasniti te korake svojim građanima. Osobito u tom pogledu možete računati na Europski parlament i njegove zastupnike, koji će pomoći u širenju europske poruke.

Kao treće, moramo bolje razmotriti sigurnost opskrbe hranom. To također mora postati sastavni dio naših rasprava o strateškoj autonomiji Europe. Opskrbne lance moramo učiniti jasnijima i otpornijima.

Kao četvrto, Europa je postigla dosad neviđenu koordinaciju, solidarnost i jedinstvo i to nam mora biti primjer za budućnost.

Države članice uložile su napore u to da naše zajednice i obitelji prihvate više od 2 milijuna Ukrajinaca. Opsežne su sankcije popraćene praktičnom solidarnošću koja je omogućila Ukrajincima da uđu u europske domove i srca. Europa se pokazuje u najboljem svjetlu.

Naše su mjere u skladu s našim ambicijama. Ukrajini smo poslali pomoć i oružje, a otvorenom europskom perspektivom u pogledu njezine kandidature za pristupanje Uniji pružamo joj i nadu da će konsolidirati svoju europsku budućnost. Osim toga, moramo učiniti više kako bismo pomogli susjednim zemljama da se nose sa situacijom, a tu moramo uključiti i Moldovu i Gruziju.

Ne smijemo Ukrajinu prepustiti samoj sebi. Znam da smo za ovim stolom svi osobno predani tome da se to ne dogodi. Putin je podcijenio našu odlučnost gotovo u jednakoj mjeri kao i otpornost i otpor Ukrajinaca.

I mi moramo pokazati takvu otpornost. Znamo da se Putin neće zaustaviti u Kijevu, baš kao što se nije zaustavio na Krimu. Taktiku koju je razradio u Siriji sada primjenjuje u Europi. S pravom nastojimo da mu to bude najskuplja pogreška.

Naše sankcije moraju ostati oštre. Oligarsima iz Kremlja moramo zabraniti pristup udobnostima na koje su navikli u Europi. Naša se poduzeća više ne smiju okretati Rusiji da bi

ostvarila rast. Javni pritisak u tome je odigrao veliku ulogu, ali moramo se pripremiti za slučaj da taj učinak oslabi. Istodobno se moramo pobrinuti da kriptovalute ili novi financijskotehnološki alati ne omoguće zaobilaženje sankcija.

Sankcije moraju nanijeti štetu Putinu, a moramo biti spremni na to da će i nama nanijeti štetu, no to je trošak koji moramo snositi na ovoj prekretnici u europskoj povijesti. Mislim da su naši građani spremni platiti tu cijenu.

Budući da cijena Putinovog rata pogađa i naše zajednice, moramo biti spremni osigurati gospodarske temelje Europe. To podrazumijeva restrukturiranje i ponovno ulaganje u istraživanje i sirovine, pri čemu veliku važnost ima europski akt o čipovima koji je predložila Komisija, ali i pomoć poduzećima od kojih očekujemo da se okrenu od Rusije te udvostručenje projekata digitalne i zelene transformacije. Naš zeleni plan odnosi se na klimu jednako kao i na sigurnost. Moramo surađivati i na globalnoj razini kako bismo osigurali demokratski savez za zaštitu naše digitalne autonomije.

Dopustite mi reći nešto i o informacijskom ratu s kojim se suočavamo. Osim što moramo ojačati svoju kiberobranu, moramo se i dalje boriti protiv diskursa prema kojem je Europa, zato što se suprotstavlja Putinu, protiv Rusije. Rusi koji se suprotstavljaju Putinu unatoč opasnosti od zatvorske kazne mogu donijeti promjenu. Oni su na pravoj strani povijesti. Na našoj strani.

Naposljetku, budimo jasni: postupci Putina i Lukašenka u Ukrajini su zločinački. To je ratni zločin kojim se obara demokratski svjetski poredak. Kada dođe vrijeme za to, moramo se putem međunarodnoga kaznenog suda pobrinuti da odgovorne osobe snose posljedice. To bi bila krajnja pobjeda za ukrajinski narod, za vladavinu prava i za naš način života utemeljen na pravilima.

Hvala.